

28.04.2015

Sotep/14

§ 147

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Valokaisen ym. valtuustoaloitteesta kotihoidon kehittämisestä Helsingissä

HEL 2015-001848 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Tuomo Valokaisen ym. valtuustoaloitteesta kotihoidon kehittämisestä Helsingissä:

"Kotihoito Helsingissä käsittää aloitteessa mainitut kotipalvelun ja kotisairaanhoidon. Kotihoito on tärkeä osa kotona asumista tukevia palveluja. Muita keskeisiä palveluja ovat palvelukeskustoiminta, päivätoiminta, lyhytaikaishoito, arviointi- ja kuntoutustoiminta, sosiaali- ja lähityö sekä kuntoutuspalvelut ja sairaalatoiminta, joiden tavoitteena on tarjota saumattomat palvelut niitä tarvitseville kaupunkilaisille. Kuusikko-vertailujen perusteella ikävakioitu kotihoidon peittävyys 75 vuotta täyttäneillä oli joulukuussa 2013 Helsingissä 12 %, mikä on selvästi korkeampi kuin Espoossa (9 %) tai Vantaalla (8 %). Samoin kotihoidon henkilöstön määrä suhteessa 75 vuotta täyttäneisiin on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tietojen mukaan Helsingissä korkeampi kuin Espoossa tai Vantaalla.

Kotihoidon palvelu perustuu yksilölliseen palvelu- ja hoitosuunnitelmaan. Yhdessä asiakkaan ja hänen omaistensa tai muiden läheistensä kanssa sovitaan kotihoidon antamista palveluista ja ne kirjataan suunnitelmaan. Jokaiselle asiakkaalle nimetään vastuuhoitaja. Lisäksi nimetään erikseen vanhuspalvelulain mukainen vastuutyöntekijä sitä tarvitseville asiakkaille myös kotihoidossa. Saumattomien palveluketjujen turvaamiseksi huolehditaan riittävä muiden toimijoiden tuki kotihoitoon, ja muun muassa kotiutustiimi- ja kotikuntoutustoiminta on jo aloitettu.

Säännöllisen kotihoidon asiakkaille tehdään RAI (Resident Assessment Instrument) -arviointi, johon palvelu- ja hoitosuunnitelma sekä liikkumis-sopimus perustuvat. Kotihoidossa on käytössä toiminnanohjausjärjestelmä, joka antaa reaaliaikaista asiakaskohtaista tietoa palvelu- ja hoitosuunnitelman toteutumisesta. Toteutumia seurataan ja suunnitelmia muutetaan tarvittaessa. Lisäksi vuoden 2015 aikana sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut -osastolla laaditaan toimintasuunnitelma kotihoidon kehittämiseksi käyttäen hyväksi kansallisia suosituksia ja tutkimustietoa.

Kotihoidon henkilöstöä kohdennetaan asiakaskunnan muutosten mukaan. Kotihoidossa on käytössä säännöllinen mitoitustarkastelu eri kotihoitoyksiköiden välillä. Myös henkilöstöllä on pysyvä edustus mitoitustyöryhmässä. Välitön asiakasaika on lisääntynyt ja tulee edelleen lisääntymään kotihoidossa. Kotihoidossa jatketaan sairaanhoitajien ja terveydenhoitajien osuuden nostamista nimikemuutoksilla vakanssien vapautuessa. Henkilökunnan osaamista kehitetään monipuolisen täydennyskoulutuksen avulla.

Kotihoidon henkilöstön työhyvinvointia tuetaan kehittämällä toimintaa monin eri tavoin. Työjärjestelyjä tehdään yhdessä henkilöstön kanssa työn hallinnan lisäämiseksi. Kotihoidon voimavaroja suunnataan muun muassa toiminnanohjausjärjestelmän avulla aiempaa paremmin tasaten ruuhkahuippuja ja lisäten joustavuutta esimerkiksi henkilöstöpoolien avulla. Kotihoidossa kokeillaan muutamalla lähipalvelualueella myös uusia työaikamuotoja yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Henkilöstöjohtamisella varmistetaan avoin viestintä ja asioiden yhteinen käsittely kaikilla kotihoidon työpaikoilla. Laajan koko henkilöstölle suunnatun Kunta 10 -tutkimuksen tulokset käsitellään kaikissa työyhteisössä ja sovitaan kehittämistoimista yhteistyössä henkilöstön kanssa. Lisäksi mielikuvaa kotihoidosta työpaikkana ja kotihoidon vetovoimaisuutta parannetaan meneillään olevassa Kotihoidon vetovoimaisuus -hankkeessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kotihoidon palveluja järjestetään lainsäädännön ja laatusuositusten mukaisesti ja asiakkaita kuullen. Näin vaikutetaan asiakkaiden kotona selviämiseen, terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiseen sekä henkilökunnan työn sujuvuuteen ja työturvallisuuteen. Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa on ikääntyneisiin liittyviä tavoitteita, joissa on huomioitu Helsingin ikääntyneen väestön palvelutarpeet sekä toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen. Maaliskuussa 2015 sosiaali- ja terveyslautakunnassa käsitelty kaupunkitasoinen Stadin ikäohjelma tukee vahvasti väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen tavoitetta myös kotihoidon näkökulmasta."

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi
Heli Koskisu, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 28166
heli.koskisuo(a)hel.fi

28.04.2015

Sotep/14

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomo Valokainen ja 23 muuta allekirjoittajaa ovat tehneet valtuustoaloitteen Helsingin kotihoidon kehittämisestä.

Valtuustoaloite

Helsingissä kotipalvelu ja kotisairaanhoito ovat laissa määrätty tuki erikäisille asiakkaille, joiden toiminta kotonaan on heikentynyt.

Kotipalvelu tukee ja auttaa, kun asiakas tarvitsee sairauden tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi apua kotiin selviytyäkseen arkipäivän askareista ja henkilökohtaisista toiminnoista kuten hygienian hoitamisesta.

Kotisairaanhoito suorittaa asiakkaan kotona lääkärin määräämiä sairaanhoidollisia toimia, ottaa näytteitä, valvoo lääkitystä ja seuraa asiakkaan vointia. Varsin vaativaakin sairaanhoitoa, esimerkiksi saattohoitoa, voidaan järjestää kotona. Myös omaisten tukeminen on osa kotisairaanhoitajan työtä.

Laadukas kotipalvelu ja kotisairaanhoito perustuvat asiakkaan toimintakyvyn arviointiin ja sen perusteella laadittavaan palvelu- ja hoitosuunnitelmaan.

Näin pitäisi olla, mutta tosiasia on, että työt kotipalvelussa ja kotisairaanhoidossa ovat lisääntyneet. Työvuorot venyvät usein ylitöiksi, eivätkä hoitajat kerkeä tekemään asiakkaan kotona kaikkea, mikä kuuluu sovittuun hoitosuunnitelmaan. Yksin kotonaan asuva vanhus on heikoimmassa asemassa. Turhia loukkaantumisia on paljon, jonka takia vähenevä laitoshoido kuormittuu. Hoitajien jaksaminen on myös rajallista, eikä henkilökuntaa ole riittävästi paikkaamaan puutoksia. Tärkeää on, että työnsuunnittelu saadaan tasapuoliseksi kotipalvelussa ja kotisairaanhoidossa. Työresurssien hallinta ja sen tukeminen olisi laitettava kuntoon.

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki edesauttaisi mahdollisuuksia parantaa kaupunkimme olemassa olevia kotipalveluja ja kotisairaanhoitoa niin että kotihoidon ja kotisairaanhoidon yksiköissä olisi tarpeeksi aikaa hyvän, kiireettömän hoitotyön suunnitteluun ja to-

28.04.2015

Sotep/14

teutukseen niin, että laissa määrätty tuki ja hoitotehtävät voitaisiin suorittaa kaikkia osapuolia tyydyttävällä tavalla.

Sosiaali- ja terveyslautakunnalta pyydetään lausuntoa kaupunginhallitukselle 31.5.2015 mennessä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi
Heli Koskisuus, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 28166
heli.koskisuus(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano